

[Ellen Strange Petersen.]

ninger for at begrænse lærermangelen, så bør der også sættes ind med hensyn til fagområder, som nok kan være ønskelige, men som dog vist kan undværes i en nødsituation. Skal der skæres, må der skæres dér, hvor skaden bliver mindst. Hvad enten der savnes noget under eller noget over 4 000 lærere, er det indlysende, at lærermangelen især i Vestjylland er katastrofal. Det er rystende skildringer, man får om skiftende, ukvalificerede vikarer, som præger mange skolebørn hele deres skoletid. Det er ikke formgivning med henblik på skolekomedier og julebal, som disse børn trænger til. Det er lærere, som kan undervise effektivt i dansk og regning.

I fremsættelsestalen oplyses det, at 1 650 af de godt 4 000 ledige embeder klares ved overtimer, som det faste lærerpersonale har påtaget sig, og at seminarieelever, der er udsendt som vikarer, dækker 800-900 af de ledige stillinger.

Med det mål at dække de resterende huller sættes der så i lovforslaget ind på 3 områder: klassekvotienten, antallet af undervisningstimer og visse begrænsninger med hensyn til normering af stillinger.

Jeg er ikke betænkelig ved en nedsættelse af en del klassers ugentlige undervisning; mange skoleelever har faktisk en bemærkelsesværdig lang arbejdsdag, og det er et spørgsmål, som det også er fremhævet af de to foregående ærede talere, om der ikke kan nås lige så gode resultater ved en kortere undervisning, bare denne er vel tilrettelagt og effektiv. Det afhænger af, om man har de rigtige lærere, og om man koncentrerer sig om de væsentlige fag, og af, om klassekvotienten er rimelig.

Jeg finder det meget uheldigt, at man vil søge at presse det maksimale elevtal i realklasserne op fra 24 til 30; en forøgelse af klassekvotienten kan meget let svække undervisningens standard, og det er ikke rigtigt, når den højtærede undervisningsminister siger, at tallet 30 i realklasserne betyder en tilbagevenden til den tidligere tilstand i eksamensmellemskolen. Disse to skoleformer kan ikke direkte sammenlignes, idet børn, der tidligere tog realeksamen, gik 5 år i eksamensskolen, medens de egentlige realklasser nu kun omfatter 3 årgange. Det gør uvægerligt presset hårdere i disse klas-

ser, idet eleverne ofte starter med forskellige forudsætninger.

Jeg mener i øvrigt i modsætning til det ærede medlem hr. Sinnbeck, at det er meget tvivlsomt, om der opnås særlig megen lærerbesparelse ved at presse det normale elevtal i klasserne op. Det er børn og ikke brikker, der er tale om. Man kan ikke uden videre opstille det regnestykke, at hvis der er så og så mange børn, dividerer man og får så og så mange lærere. Hvis en skole f. eks. har 70 elever i én årgang, hvordan vil man så fordele dem? Vil man flytte dem fra den ene skole til den anden for at få fulde klasser i hver skole? Hvis man gør det, kan jeg love, at der vil blive fortrydelse i mange hjem og sikkert også hos mange skoleledere.

I det hele taget frygter jeg, at der ved nedsættelse af undervisningstiden og ved forhøjelse af klassekvotienten spares flere lærere på papiret end i virkeligheden. Idet presset mindskes, vil en hel del lærere frasi sig nogle af de overtimer, de nu passer. I en provinsby med ca. 200 faste lærerembeder varetages f. eks. i øjeblikket 30 af embederne som overtimer med større eller mindre glæde hos de pågældende lærere. Indskrænkningen i undervisningstimerne vil højst sandsynligt medføre, at der i den pågældende by fremtidig kun bliver 15 embeder, der varetages som overtimer. Det offentlige sparer en hel del penge på den måde, men der kommer ikke én lærer mere på markedet af den grund, og skoleelevernes situation i den pågældende by bliver ikke forbedret.

§ 3 med bemyndigelse til undervisningsministeren til at fastsætte et højeste antal lærerkræfter ved skolerne indeholder utvivlsomt lovforslagets mest virkningsfulde middel til at få ledet lærerstrømmen fra de efterspurgte stillinger til de mindre ønskværdige, men det er usægtelig en drastisk foranstaltning, en bestræbelse for en nivelering, der vil stække det pædagogiske initiativ, man ellers så højlødt har efterlyst, og det er, uanset hvad man måtte mene om skoleloven af 1958, en beklagelig udvikling.

Man må så nøjes med at glæde sig over, at lovforslaget også har en § 4, der fastsætter, at loven skal til revision om 3 år. Inden den tid må det tilstræbes at finde